

בש"פ 5431/24 - פלוני נ' בית הדין הרבני האזורי בחיפה

בבית המשפט העליון

בש"פ 5431/24

לפני: כבוד ממלא מקום הנשיא עוזי פוגלמן

המבקש: פלוני
נ ג ד

המשיבים: 1. בית הדין הרבני האזורי בחיפה
2. פלונית
בקשה בהתאם לסעיף 7א לחוק בתי דין דתיים
(כפיית ציות ודרכי דיון), התשט"ז-1956

בשם המבקש:
בשם היועץ המשפטי
לשיפוט הרבני:
בשם המשיבה 2:

החלטה

לפניי בקשה לפי סעיף 7א(ב) לחוק בתי דין דתיים (כפיית ציות ודרכי דיון), התשט"ז-1956 (להלן: חוק כפיית ציות או החוק), שעניינה בהחלטת בית הדין הרבני האזורי בחיפה (להלן: בית הדין הרבני או בית הדין) מיום 27.6.2024, שבמסגרתה חויב המבקש בהליך בתשלום 500 ש"ח למשיבה 2 (להלן: המשיבה) ובתשלום נוסף בסכום זה לאוצר המדינה. לטענת המבקש, התשלומים האמורים הושטו עליו מכוח חוק כפיית ציות, ומשכך בית משפט זה מוסמך להורות על הפחתתם או ביטולם. בהתאם, התבקשו המשיבה והיועץ המשפטי לשיפוט הרבני (להלן: היועץ לשיפוט הרבני או היועץ) להתייחס לבקשה.

1. בין המבקש לבין המשיבה, בני זוג לשעבר, מתנהלים הליכים משפטיים שעניינם, בין היתר, בחלוקת הרכוש ואיזון המשאבים ביניהם. כעולה מהחומרים שלפניי, ביום 1.1.2024 קבע בית הדין הרבני, בין היתר, כי ימונה רואה חשבון לטובת איזון המשאבים בין הצדדים בהתאם לחוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973 (להלן: רואה החשבון); כי "הוצאות עריכת האיזון יחולו על הצדדים שווה בשווה" (שם, סעיף ו); וכן כי על הצדדים לשתף פעולה עם רואה החשבון ככל הנדרש. בהמשך לכך, הגיש רואה החשבון הודעה לבית הדין הרבני שלפיה הגם שחלפו למעלה מ-4 חודשים ממתן ההחלטה מיום

1.1.2024, הצדדים טרם הגישו מסמכים מטעמם ואף לא שילמו את סכום המקדמה. ביום 19.5.2024 התקיים דיון במעמד הצדדים שבמסגרתו קבע בית הדין הרבני, בין היתר, כי המשיבה שילמה את חלקה לרואה החשבון, אולם המבקש לא עשה כן ואף לא הגיש מסמכים כנדרש. בתוך כך צוין, כי הגם שרשויות האכיפה הן שאמונות על גביית חיובים, "רואה החשבון פועל כידו הארוכה של בית הדין, ולפיכך, בית הדין פועל לגביית כספים אלו" (שם, בעמ' 1; להלן: ההחלטה מיום 19.5.2024); וכן נקבע כי ככל שהמבקש לא יסדיר את התשלום לרואה החשבון תוך 14 ימים, עשוי בית הדין לחייבו בהוצאות.

2. ביום 27.6.2024 - לאחר שרואה החשבון הגיש הודעה נוספת שלפיה המבקש טרם הסדיר את התשלום ואף לא הגיש כל מסמך בעניינו, ולאחר שהמשיבה הגישה בקשה לחייב את האחרון בסנקציות בהתאם להחלטה מיום 19.5.2024 - קבע בית הדין הרבני, בין היתר, כי הוא "מחייב את [המבקש - ע' פ'] סך 500 ₪ [למשיבה - ע' פ']" וכן "מחייב את [המבקש - ע' פ'] סך 500 ₪ לטובת אוצר המדינה" (שם, בעמ' 1; להלן: ההחלטה מיום 27.6.2024). בנוסף, נקבע כי ככל שהמבקש "לא ימלא את הנדרש ממנו בית הדין יחייב את [המבקש - ע' פ'] בהוצאות משפט מוגברות" (שם, בעמ' 2).

3. בהמשך לכך, המבקש הגיש בקשה לבית הדין הרבני שבמסגרתה טען, בין היתר, כי היה על בית הדין לאפשר לו להגיש תגובה עובר למתן ההחלטה מיום 27.6.2024; וכי התשלומים שהושתו עליו במסגרת החלטה זו סווגו כ"הוצאות" על מנת להימנע מחובת הדיווח לבית משפט זה לפי סעיף 7א(ב) לחוק כפיית ציות ומהפעלת ביקורת שיפוטית על ההחלטה נושא ההליך שלפניו. ביום 15.7.2024 קבע בית הדין הרבני כי על המבקש לעמוד בהוראות שניתנו במסגרת ההחלטה מיום 27.6.2024, תוך שצוין כי במסגרת החלטה זו "נקבע חיוב הוצאות כנגד [המבקש - ע' פ'] בגין הטרחת בית הדין לשווא [...]" (שם; להלן: ההחלטה מיום 15.7.2024).

4. מכאן הבקשה שלפניו. המבקש טוען, בעיקרם של דברים, כי התשלומים שבהם חויב במסגרת ההחלטה מיום 27.6.2024 עולים כדי קנסות שהושתו עליו מכוח חוק כפיית ציות; זאת, בשים לב, בין היתר, לכך שבמסגרת החלטה זו לא צוין מפורשות כי מדובר בהוצאות משפט. בהקשר זה נטען, כי במסגרת ההחלטה מיום 27.6.2024 נפלו פגמים שמקימים עילה להתערבותו של בית משפט זה, ובהם העובדה כי עובר למתן ההחלטה לא ניתנה למבקש אפשרות להגיש את עמדתו בעניין חיובו בתשלומים; כי ניתן היה לנקוט באמצעי מידתי יותר בדמות הליכי אכיפה על ידי רשויות האכיפה המוסמכות; כי סכום התשלומים שבו חויב המבקש גבוה יתר על המידה בשים לב למצבו הכלכלי המורכב; וכן כי בניגוד לתנאים בעניין הטלת קנס מכוח חוק כפיית ציות, חויב המבקש בתשלום גם למשיבה ולא רק לאוצר המדינה.

5. בהתאם להחלטתי מיום 7.7.2024 הגיש היועץ לשיפוט הרבני את התייחסותו להחלטה מיום

27.6.2024, שבמסגרתה טען, בעיקרם של דברים, כי התשלומים שבהם חויב המבקש עולים כדי פסיקת הוצאות ולא קנס מכוח חוק כפיית ציות, ועל כן בנסיבות המקרה אין מקום להפעלת ביקורת שיפוטית של בית משפט זה. היועץ לשיפוט הרבני טוען, כי הגם שבית הדין הרבני הדגיש בהחלטותיו את הצורך בשיתוף פעולה עם רואה החשבון, ואף ציין כי המשך התנהלותו של המבקש עשוי להוביל לפסיקת הוצאות לחובתו, האחרון טרם הסדיר את התשלום לרואה החשבון ולא העביר את המסמכים הנדרשים לטובת איזון המשאבים בין הצדדים. לשיטת היועץ, התנהלות זו, בצירוף בקשות נוספות שהגיש המבקש, הובילו לעיכובו של ההליך, ובהתאם לסמכותו לפי תקנה קיט לתקנות הדיון בבתי-הדין הרבניים בישראל, התשנ"ג, פסק בית הדין הרבני הוצאות לחובתו של האחרון במטרה "לחייבו עבור הטרחת בית הדין בהליך ארוך לשווא" (סעיף 9 לתגובה מטעם היועץ לשיפוט הרבני). בתוך כך נטען, כי הן בחינה צורנית של ההחלטה מיום 27.6.2024, הן בחינה מהותית של התשלומים שהושתו על המבקש, מלמדות כי מדובר בפסיקת הוצאות לחובתו של האחרון ולא בהטלת סנקציות מכוח חוק כפיית ציות. לבסוף, נטען כי אף גובה ההוצאות שנפסקו לחובתו של המבקש - שהוא נמוך באופן יחסי - כמו גם העובדה שהתשלומים האמורים לא הותנו במשך זמן ההפרה של החלטות בית הדין, תומכים אף הם במסקנה כי בנסיבות המקרה מדובר בהוצאות משפט ולא בקנס. המשיבה לא הגישה התייחסות מטעמה.

6. לאחר שעיינתי בבקשה, בהחלטות מיום 27.6.2024 ומיום 15.7.2024, ובעמדת היועץ לשיפוט הרבני, הגעתי לכלל מסקנה כי אין מקום להפעלת ביקורת שיפוטית על התשלומים שהושתו על המבקש בהליך, משלא מדובר בסנקציות מכוח חוק כפיית ציות. כאמור, במסגרת ההחלטה מיום 27.6.2024 קבע בית הדין הרבני כי משהמבקש טרם הסדיר את התשלום לרואה החשבון הוא יחויב בתשלום בסך 500 ש"ח למשיבה וכן בתשלום סכום זה לאוצר המדינה; זאת, לאחר שבמסגרת ההחלטה מיום 19.5.2024 צוין כי בית הדין פועל לאכיפת חיובים שהיעדר הסדרתם מוביל לעיכוב ההליך, וכי ככל שהמבקש לא יסדיר את התשלום לרואה החשבון ייתכן שהוא יחויב בהוצאות. זאת ועוד, במסגרת החלטתו מיום 15.7.2024 שב והדגיש בית הדין הרבני כי התשלומים שבהם חויב המבקש עולים כדי הוצאות משפט, משהתנהלותו של האחרון הובילה לעיכוב ההליך וגרמה ל"הטרחת בית הדין לשווא" (שם). הגם שישנם מצבים שבהם תשלום שסווג כהוצאות משפט עשוי לעלות כדי קנס במובן המהותי לפי חוק כפיית ציות, בנסיבות המקרה, ובהן העובדה כי השימוש במונח "הוצאות" נעשה באופן עקבי על פני מספר החלטות שיפוטיות של בית הדין הרבני, ומשהודגש כי התשלומים שהושתו על המבקש משקפים את העיכוב בבירור ההליך שכבר נגרם בשל היעדר התשלום לרואה החשבון, חלף ניסיון, למשל, לכפות על האחרון את קיום החלטות בית הדין בעניין התשלום במבט צופה פני עתיד, שוכנעתי כי אכן מדובר בהוצאות משפט ולא בקנס מכוח חוק כפיית ציות (השוו: בש"פ 2564/24 פלוני נ' פלונית, פסקה 7 (15.5.2024); בש"פ 4267/21 פלונית נ' פלוני, פסקה 10 (10.8.2021); בש"פ 6249/20 פלונית נ' פלוני, פסקה 9 (27.10.2020)). לפיכך, משמצאתי כי התשלומים שהושתו על המבקש במסגרת ההחלטה מיום 27.6.2024 עולים כדי הוצאות משפט ולא קנסות לפי חוק כפיית ציות, ההליך דנן אינו האכסניה המתאימה לדון בטענותיו של המבקש בעניין ההוצאות שנפסקו לחובתו

(בש"פ 3381/23 פלוני נ' פלונית, פסקה 29 (29.10.2023); בש"פ 3577/23 פלוני נ' פלונית, פסקה 17 (18.6.2023)).

הבקשה נדחית אפוא.

ניתנה היום, כ"ג אב תשפ"ד (27 אוגוסט 2024).

ע
ו
ז
י
פ
ו
ג
ל
מ
|
מ
מ
ל
א
מ
ק
ו
ם
ה
נ
ש
י
א